

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

REMISSYTTRANDE

2012-02-07

Ert datum 2011-12-15

Ert dnr NV 12413-11

Naturvårdsverket

106 48 Stockholm

Allemansrätten och dess framtid.

Sveriges Fiskevattenägareförbund saknas på utredningens digra sändlista, vilket vi finner anmärkningsvärt. Fiskevattenägareförbundet organiserar cirka hälften av landets aktiva fiskevårdsområden, enskilda fiskerätteägare, fiskevattenägande bolag och kommuner. Landets fiskevattenägare är producenter av bland annat sportfiske, och berörs på olika sätt av allemansrätten och dess villkor även om själva fisket inte ingår i allemansrätten. Många av Sveriges småskaliga fisketuristentreprenörer är också knutna till förbundet. Vi har ändå tagit fasta på Naturvårdsverkets allmänna inbjudan och avger här vårt remissvar.

Sammanfattning

Allemansrätten ingår i den svenska folksjälén. Det finns en bred samsyn och egentligen inget hot mot rätten för var och en att fritt röra sig i skog och mark. För utvecklingen av fisketurism och annan naturturism är det också viktigt att vinstandet i skog och mark inte försvåras.

Allemansrätten utvecklades när merparten av befolkningen bodde på landsbygden och kände till landsbygdens livsvillkor. Idag finns inte samma gedigna kunskap hos den majoritet av befolkningen som är födda och bor i städerna. Därför kan det finnas skäl att formulera och beskriva allemansrätten lite mer tydligt och kanske även föra in en gränsdragning i lagstiftningen.

Av detta skäl tror Sveriges fiskevattenägareförbund att det vore värdefullt för alla parter att tillsätta en offentlig utredning för att formulera allemansrätten. Vad innebär egentligen att ”inte störa, inte förstöra”?

Några exempel på gränsfall

Att ta olovlig väg över växande gröda kan beivras enligt brottsbalken. Att rida över tomt eller gårdsplan kan betraktas som hemfridsbrott. Men i båda fall handlar det om ganska otympliga rättstillämpningar. Man ska heller inte hävda allemansrätten för att störa pågående markanvändning. När blir svamplockning störande under pågående jakt, om svamplockarna vägrar lämna området med hänvisning till allemansrätten? Hur mycket hänsyn ska kanotpaddlare ta till en sportfiskare på stranden, då sportfiske också är att betrakta som markägaranknuten pågående markanvändning?

Hittills är den här typen av konflikter ovanliga, men det finns en tendens att de kan öka, och när konflikter uppstår bör det finnas klara regler om vad som gäller.

Förbundets uppfattning är att jordbruks, skogsbruk, vattenbruk, jakt och fiske är pågående markanvändning och där allemansrättens utövare ska ta hänsyn och inte störa eller förstöra.

Hur denna balansgång ska ske bör dock formuleras i samråd mellan olika intressen, det är en fråga för hela samhället. Vi tillstyrker därför LRF:s förslag om ett partsammansatt allemansrättsligt forum som komplement till klagörande lagstiftning.

Utredningarnas rekommendationer

Förbundet tillstyrker utredarens farhåga att allemansrätten kan komma att betraktas som ett "frirum" mellan annan lagstiftning där det som inte är uttryckligen förbjudet automatiskt blir tillåtet. Detta berör inte bara fiske, som i inget sammanhang ingår i allemansrätten, utan de typer av gränsfall som nämns ovan.

Vi tillstyrker också behovet av att "i lag bättre beskriva den grundläggande allemansrättens innehåll – dess kärna". Detta är avgörande både för att stärka allemansrätten i sig, och för att dra gränsen för vad som är att störa och förstöra.

Allemansrättens pedagogiska betydelse för allmänhetens förståelse av naturens brukande och samspel är viktig. Där kan naturligtvis också finnas ett samhällsintresse för att ge stöd åt tillgänglighetsplaner eller "läshjälp" och annat.

Förbundet är tveksamt till värdet (och kostnaderna) av en ombudsman. Bättre då att inrätta någon form av allemansrättsligt forum.

Beträffande kommersiellt nyttjande av allemansrätten så är det en mångfacetterad fråga som kan handla om allt från bärplockning till paddling och organiserade vandringar. Naturturism är en viktig landsbygdsnäring men samtidigt nyttjas andra människors produktionsmedel i kommersiellt syfte. Förbundet tillstyrker rekommendationen att särskilt uppmärksamma detta och att låta den efterfrågade utredningen finna balanserade vägar till smidiga lösningar. Vidare tillstyrker vi rekommendationerna om att stärka rättssäkerheten vid allemansrättsligt baserade kontakter, vilket bäst sker genom en förtydligande lagstiftning.

Beträffande strandskyddet finns redan idag undantag för jordbruk, skogsbruk och fiske.

Enligt förslag från Jordbruksverkets bör undantag även göras för vattenbruk, och vi anser att det även ska gälla för fisketurism.

Slutsats

Allemansrätten är i sig och per definition ett intrång i äganderätten. Allemansrättsligt nyttjande är, i dagens samhälle, en resursöverföring från landsbygden till städerna, eller som någon skämtsamt sa: "den som bor vid Stureplan kan fritt åka ut och plocka svamp i naturen, men om en landsbygdsbo skulle plocka en enda svamp på Stureplan skulle det bli ett himla liv".

Allemansrätten innebär å andra sidan att fastighetsägare ska och måste tåla ett visst intrång och att man inte utan skäl får stänga ute människor från att komma ut i naturen.

Vad som är oskälig stängsling, vad fastighetsägaren måste tåla och vad som ingår i begreppet "störa och förstöra" måste dock definieras. Därför behövs en ordentlig utredning om definierande lagstiftning och om framtida samverkansformer kring den viktiga och värdefulla allemansrätten.

Med vänlig hälsning

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

Lars Wiström

Ordförande

Handläggare

Lars Krögerström

Thomas Lennartsson

förbundssekreterare

Sveriges fiskevattenägareförbund

Lilla Böslid 146

305 96 Eldsberga

0702-70 83 24
thomas.lennartsson@vattenagarna.se